

УДК 811.581'342'42:32(510)|(045)

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2023.297672>

А. І. Задорожна

Київський національний лінгвістичний університет, Україна

e-mail: alona.zadorozhna@knlu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0508-2976>

ПРОСОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОМОВИ ЯК РІЗНОВИДУ ПУБЛІЧНОГО МОВЛЕННЯ КИТАЙСЬКИХ ПОЛІТИКІВ

Abstract

The article addresses the prosodic features of Chinese political speech, conducting an in-depth analysis through the lens of existing research by Ukrainian and Chinese linguists. The scientists emphasize the pivotal role of prosodic characteristics of political speech in shaping the audience's perception of the speech text within the realm of political discourse. The study delves into the concept of political discourse in modern linguistics, dissecting its features and associated political rhetoric. It emphasizes the vital role of prosody and its pragmatic influence in political communication, substantiating the importance of employing prosodic means in the construction of political speech to outline the dominants of the text content and emotional impact on the listener. The author determines prosody as a crucial component of political discourse and finds out that Chinese political speech is characterized by a pronounced logical and phrasal accentuation, slower speaker's speech rate, and longer pauses before and after semantically significant words and phrases that are of important semantic significance for the entire speech. Notably, the research findings demonstrate that the speaker changes the rhythm of the statement in order to overcome monotony and draw attention to the significant parts of the speech. Illustrating these findings with examples from the speech delivered by Chinese President Xi Jinping in October 2022 to representatives of the Chinese Communist Party, the study shows how the rhythmical adjustments in the speaker's statement effectively mitigate monotony. The author determines the specifics of the implementation of Chinese-language political discourse through the mechanism of prosody and concludes that the effectiveness of public speech depends on its sound patterns, demonstrating their capacity to enhance imagery and expressiveness of speech.

Keywords: Chinese language political discourse, Chinese language political speech, prosody, logical accentuation, phrasal accentuation, speech rate, pausing.

Анотація

Статтю присвячено опису просодичних особливостей китайськомовної політичної промови. Задля висвітлення теми пропонованого дослідження опрацьовано наукові праці українських і китайських лінгвістів. У статті доведено, що просодичні характеристики політичної промови виконують надзвичайно важливу функцію впливу на сприйняття аудиторією тексту промови. Проаналізовано поняття політичного дискурсу в сучасній лінгвістиці. Розглянуто особливості політичного дискурсу та політичної риторики. Визначено, що просодія є важливим складником політичного дискурсу. Виявлено роль просодії як важливого фактора прагматичного впливу в політичній комунікації. Обґрунтовано значущість використання просодичних засобів у побудові політичної промови для окреслення домінант змісту тексту та емоційного впливу на слухача. Установлено, що для китайськомовної політичної промови характерні яскраво виражена логічна та фразова акцентуація, уповільнений темп мовлення оратора, більш тривалі паузи перед та після тих слів і словосполучень, що мають важливе семантичне значення для всієї промови. Виявлено, що оратор змінює ритм висловлювання з метою подолати монотонність і привернути увагу до інформативно значущих частин промови. Наведено приклади словесного та фразового акцентування, паузації на матеріалі промови голови КНР Сі Цзіньпіна, яку він виголосив у жовтні 2022 року до представників комуністичної партії Китаю. Визначено специфіку реалізації китайськомовного політичного дискурсу через механізм просодії. Доведено залежність ефективності публічної промови від її звукового оформлення, яке здатне підсилити образотворчість і виразність мови.

Ключові слова: китайськомовний політичний дискурс, китайськомовна політична промова, просодія, логічна акцентуація, фразова акцентуація, темп мовлення, паузація.

Вступ. Дослідження фонетичних особливостей усного мовлення все більше приваблює лінгвістів (О.М. Алексієвець, Т.О. Бровченко, О.Р. Валігуру, О.О. Вольфовську, А.А. Калиту, Е.В. Ларіну, А.В. Сотникова та ін.), що пояснюється, з одного боку, потребою комплексного опису мовленнєвих явищ, з іншого – необхідністю виявлення ознак усного мовлення, здатних суттєво впливати на слухача. У зв'язку із цим виникає питання адекватного інтонування висловлювання, насамперед публічного виступу політичного діяча, оскільки вміле використання фонетичних засобів не лише дозволяє ораторові донести зміст повідомлення аудиторії, але й здатне спонукати кожного слухача певним чином відреагувати на почуте.

Сучасні дослідження в галузі теоретичної та експериментальної фонетики доводять, що в усному мовленні вплив на слухача здійснюється значною мірою за допомогою інтонації, яка не лише певним чином оформлює мовлення, але й виконує прагматичну функцію, тобто здатна підсилювати зміст висловленого. Доречно зазначити, що прагматичне навантаження інтонації найбільш яскраво виявляється під час ораторського виступу, різновидом якого є політична промова. Усе більше експериментальних робіт із фонетики спрямовано на встановлення взаємозв'язку між сегментними та супрасегментними характеристиками політичного мовлення. Однак дотепер залишаються нерозв'язаними питання просодичної будови ефективної політичної промови, здатної суттєво впливати на слухача. У зв'язку із цим виникає підвищена потреба дослідження просодичних параметрів промов політичних діячів у межах комунікативно-функційної парадигми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням фонетичних особливостей і просодичної будови політичної промови займається чимало вітчизняних й зарубіжних фонетистів. Серед вітчизняних лінгвістів слід відзначити Е.В. Ларіну. У своїй дисертації та наукових статтях дослідниця розкриває роль просодичних засобів у політичній комунікації як важливого чинника прагматичного впливу на аудиторію; розглядає просодію толерантності та інтолерантності в політичному дискурсі (2010; 2017).

Українська мовознавиця Т.О. Бровченко проаналізувала інтонаційну організацію українських суспільно-політичних текстів (виголошених у теле- й радіопередачах) та визначила основні риси виразного політичного мовлення (2006).

Варто відзначити монографію вітчизняної мовознавиці А.А. Калити “Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання” (2001). У цій монографії вперше здійснюється системне дослідження проблеми вивчення механізмів і визначення закономірностей функціонування фонетичних засобів сегментного й надсегментного рівнів під час актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання.

Політичний дискурс як лінгвістичний об'єкт розглядає і український фонетист А.В. Сотников. У своїй дисертації “Просодичні засоби актуалізації комунікативно-прагматичних інтенцій у британській політичній промові (експериментально-фонетичне дослідження)” (2012) він досліджує специфіку фонетичного оформлення політичного дискурсу та визначає в ньому основні просодичні засоби вираження комунікативно-прагматичних інтенцій. Мовознавець також розглядає вплив емоційного стану мовця на просодичні характеристики його мовлення (2023).

Вивченню ритмічних особливостей промов політичних діячів Німеччини та виявленню функції впливу просодичної організації їхніх виступів на адресата присвячена дисертація О.О. Вольфовської “Ритмічна організація промов сучасних політичних діячів Німеччини (експериментально-фонетичне дослідження)” (2012). У роботі встановлено базові ритмічні одиниці німецької політичної промови та

визначено їхні перцептивні й акустичні параметри; схарактеризовано основні прийоми ритмізації публічних виступів політичних діячів; розроблено методику експериментального дослідження ритмічної організації політичного виступу та обґрунтовано теоретичні засади вивчення ритму підготовленого мовлення. Фахівчиня продовжує висвітлювати у своїх наукових роботах просодичні характеристики політичного мовлення та їхній вплив на аудиторію (2022).

Серед закордонних робіт слід відзначити праці мовознавців КНР, присвячені просодичним особливостям китайської мови (Chen Weijun, Lin Fuzong, 2002; Lee Chin Hui, Li Haizhou, 2007; San Duanmu, 2007; Tseng Chiu-yu, 2003).

Мета статті – виявлення і встановлення фонетичних особливостей промов сучасних політичних діячів КНР та визначення впливової функції просодичної організації публічного виступу.

Завдання статті: 1) окреслити теоретичні засади вивчення просодичної організації політичного дискурсу; 2) дослідити основні просодичні засоби усного мовлення політиків КНР та простежити характер їхньої взаємодії; 3) визначити впливову функцію інтонаційної організації політичної промови.

Методи дослідження включають семантичний і комунікативно-прагматичний аналізи для встановлення особливостей просодичної організації китайськомовного політичного дискурсу; аудитивний аналіз був застосований як спеціальний метод експериментально-фонетичного дослідження для поетапного вивчення просодичної будови політичної промови. Опрацювання й узагальнення отриманих даних буде здійснено за допомогою методу кількісного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Сучасному етапу розвитку лінгвістичних галузей, дискурсології зокрема, притаманна особлива увага до такого об'єкта дослідження, як політична комунікація. Аналіз політичної комунікації є вдачним дослідницьким полем для висвітлення механізмів використання мови як знаряддя боротьби за владу і соціальний статус. Дослідження політичної комунікації як багатопланового процесу відбувається завдяки комплексній взаємодії вербальних і невербальних одиниць, що дозволяє розкрити роль різних мовленнєвих засобів у реалізації їх прагматичної, комунікативної та емоційно-модальної функції (Бацевич, 2004).

Ще в античній культурі Давньої Греції та Риму оратор використовував свої навички спілкування задля того, щоб вплинути на думку аудиторії, змінити чи сформулювати погляди людей. Слово є потужною зброєю в арсеналі політика, тому публічний виступ – важливий інструмент у роботі кожного політичного діяча.

Характерно, що в українському мовознавстві поняття політичної промови розглядали в межах лінгвістичної риторики. На думку української мовознавиці Л.І. Мацько, політична промова – це “задалегідь підготовлений гострополітичний виступ із позитивними чи негативними оцінками, обґрунтуванням, конкретними фактами, з накресленими планами, перспективою політичних змін” (Мацько, 1999).

Головним наміром політичної промови є потреба, по-перше, висловити своє бачення конкретної ситуації в соціумі та, по-друге, переконати адресатів у правильності думки мовця, тобто змусити аудиторію повірити мовцю. Політичному дискурсові властиві водночас умотивованість мовленнєвої діяльності та прагматична спрямованість. Саме прагматичний аспект чітко помітний у політичній промові, оскільки мовець має на меті максимально вплинути на реципієнтів, намагається презентувати свою позицію як єдину правильну й викликати необхідну реакцію. Підбиваючи підсумки, сформулюємо, що прагматична реалізація мовця в політичній промові визначається як стратегічний процес, основою якого є вибір оптимальних мовних ресурсів (Сотников, 2012, сс. 187–190).

Важливо встановити, що ефективність публічного виступу політика зумовлює низка чинників. Оратор створює композиційно-стилістичну основу виступу чітким членуванням структури промови на тематично оформлені й логічно завершені цілісні частини. Це утворює логічну послідовність у викладі матеріалу. Однак характер та сила впливу публічного виступу відображається не тільки в послідовному висвітленні фактів, але й у самій мовленнєвій формі викладення цього фактичного матеріалу (Алексієвець, 2021). Важлива роль у цьому процесі належить фонетичним засобам мови, серед яких інтонація виконує функцію носія семантичних значень та допомагає емоційно-експресивно забарвлювати висловлювання.

Численні дослідження з дискурсології, риторики та експериментальної фонетики зокрема, свідчать, що впливовість мовленнєвої інформації значно залежить від таких просодичних параметрів, як: ритм, темп, тембр, паузація, акцентуація, мелодійний контур тощо. Ці параметри відіграють важливу семантико-прагматичну роль у процесі комунікації мовця з аудиторією (Ларіна, 2010).

Публічне мовлення як різновид усного тексту є мовленнєво-соціальним явищем. Такий текст завжди ситуативно зумовлений, натомість за способом породження політичну промову віднесено до писемного мовлення, яке зазвичай заздалегідь підготовлене. Здебільшого тексти публічних виступів створюються і використовуються відповідно до певних цілей, ураховуючи тему, ситуацію та оточення, зокрема й знання про моделі продукування тексту, який має бути характерним саме для конкретної комунікативної ситуації (Сотников, 2023).

Усні політичні тексти інформують, переконують, спонукають до певної дії. Оратор має вплинути на свою аудиторію емоційно. Емоційна реакція особистості – важливий складник, основна мета комунікації. Переконливий політичний виступ є поєднанням когнітивного й емоційного аспектів, адже в цілісному психологічному портреті особистості когнітивні, вольові й емоційні процеси не ізольовані, а функціонують як єдине ціле (Ларіна, 2010; 2017). Синергія цих процесів визначає, що саме в конкретній комунікативній ситуації має важливіше значення для відображення дійсності та регуляції поведінки аудиторії.

Отже, є всі підстави зробити такий висновок, що для виконання функції впливу на аудиторію необхідне поєднання двох факторів – логічного й емоційного. Їхнє поєднання здатне створити виразний усний текст засобами синтаксичного, лексичного та ритміко-інтонаційного рівнів.

Маємо підкреслити, що характер публічного виступу залежить не лише від дібраних і правильно та логічно висвітлених фактів, але й від самої форми їхнього викладення в мовленні. Просодичні засоби мовлення займають важливе місце в цьому процесі.

Просодія є комплексом супрасегментних характеристик мовлення. Це багатомірне явище, яке відіграє важливу роль у формуванні змісту висловлення, його оцінці та сприйнятті аудиторією. Однією з найважливіших особливостей просодії є те, що функцію впливу або переконання відбиває кожна просодична одиниця, для якої характерні певні частотні, динамічні й темпоральні модифікації (Калита, 2001).

Слід також зазначити, що просодія – багатофункційне явище, яке може не лише передавати модальні значення, але і створювати та змінювати загальний зміст висловлення, виражати інтенцію та емоційне забарвлення мовлення. Інтонація часто слугує маркером потенційної семантики тексту та його одиниць (Алексієвець, 2023).

З огляду на те, що функції інтонації мають різне спрямування і є складними за своїм звуковим і значеннєвим виявом лінгвісти здебільшого концентрують увагу на окремих аспектах інтонації. Аналізують як комунікативну (семантичну, конститутивну, стилістичну) й емоційну (емотивну, зображальну, волюнтативну) функції. Зокрема, підкреслюють роль інтонації у звуковій реалізації образно-сислової структури тексту. Це відображається у взаємодії ритмоутворчої, структурної та стилеутворчої функцій інтонації тексту. Отже, є підстави зробити такий висновок, що правильне поєднання емоційної та комунікативної функцій при реалізації просодичних засобів, як мелодика, темп, наголос, паузація тощо, сприяє оптимізації функції впливу мовлення (Калита, 2001).

Однією з найважливіших особливостей інтонації можна назвати диференціацію мовленнєвих різновидів у межах певного стилю. Під впливом екстралінгвістичних факторів визначають певні варіанти інтонаційної доміанти, виділяють інтонаційні стандарти, які можна закріплювати за відповідними групами текстів.

Установлено, що в різних мовах наявний обмежений набір інтонаційних форм, які виражають те чи те інтонаційне значення. В експериментальному матеріалі такими значеннями зазвичай є завершеність, незавершеність та емпатичність (Валігура, Град, 2020).

Поряд із цим зазначимо, що інтонація співвідносить окремих текст із текстами певного жанру та стилю; розрізняє та виділяє за ступенем пріоритетності та важливості окремі частини тексту стосовно його головної ідеї; виступає засобом міжфразового зв'язку; виконує функцію впливу на слухача.

Отже, ядерно-дистинктивними ознаками на перцептивному рівні є темп мовлення, членування на синтагми, гучність звучання, рекурентність сприйманих пауз із перервою у звучанні. На акустичному рівні ядерно-дистинктивними ознаками можна вважати середньоскладову тривалість і відповідно темп, частотний регістр, середню тривалість виділених слів та ритмічних груп (Вольфовська, 2012; 2022).

Якщо взяти до уваги політичні тексти, для них будуть характерні такі просодичні ознаки: уповільнений темп мовлення, дрібне членування фраз на синтагми, тривалі часові коефіцієнти пауз, підвищений ступінь гучності, яскраво виражена акцентуація складів у тексті, максимальний частотний діапазон фрази, невеликі міжскладові частотні інтервали в межах синтагм та більші на стиках синтагм. Наприклад, українська мовознавиця Т.О. Бровченко проаналізувала інтонаційну організацію українських суспільно-політичних текстів (виголошених у теле- й радіопередачах). Вона встановила, що основними рисами виразного мовлення є чергування різко відмінних щодо ЧОТ ядерних складів фраз у межах тексту; ускладнена конфігурація тонального контуру; чергування різних за величиною спадних і висхідних частотних інтервалів (2006).

На прикладі текстів різних жанрів фонетисти розглядають різні модифікації просодичної системи під впливом змін темпу, досліджують роль ритмічних одиниць та взаємозв'язок ритму й паузації.

Оратор постає перед аудиторією, щоб передати певну інформацію, свій емоційний стан, щоб залучити аудиторію до своїх поглядів та сприйняття реальності. Головною відмінною рисою, що характеризує політичний виступ, є помітно виражена апеляція до системи цінностей, що наявні в суспільстві. Головна мета політичного мовлення – корекція ціннісної системи адресата відповідно до ціннісної системи, яка близька мовцю. Понад те, метою також є навіювання певної ідеології з метою утримання та посилення своєї влади (Lee Chin Hui, Li Haizhou et al., 2007).

Мистецтво політичної риторики значно розвинене і в Китайській Народній Республіці. Результати перцептивного аналізу публічних виступів китайських політиків показали, що для китайськомовної політичної промови характерне подрібнене членування усного тексту, наявність більш тривалих пауз, сповільнений темп мовлення. Це сприймається аудиторією як виразне, впевнене та зрозуміле мовлення, що здатне викликати в слухачів позитивне враження від виступу політика (Tseng Chiu-yu, 2003).

Слід мати на увазі, що акцентуація також є одним із головних факторів просодичного впливу в китайськомовному політичному дискурсі. Акцентуацією вважають “сукупність або систему наголосів будь-якої мови”. Це особливий фонетичний засіб словорозрізнення, що полягає в модифікації сили або висоти голосового тону. Найбільш яскраво виражена саме фразова акцентуація в промовах китайських політиків (Chen Weijun, Lin Fuzong et al., 2002).

五年来，我们坚持加强党的全面领导和党中央集中统一领导，全力推进全面建成小康社会进程，完整、准确、全面贯彻新发展理念。*Wǔ niánlái, wǒmen jiānchí jiāqiáng dǎng de quánmiàn lǐngdǎo hé dǎng zhōngyāng jízhōng tǒngyī lǐngdǎo, quánlì tuījìn quánmiàn jiànchéng xiǎokāng shèhuì jìnchéng, wánzhěng, zhǔnquè, quánmiàn guànchè xīn fāzhǎn lǐniàn* (Протягом останніх п’яти років ми наполягали на зміцненні загального і централізованого керівництва комуністичної партії Китаю, докладали всіх зусиль для просування процесу побудови суспільства рівних можливостей, а також для повного, точного і всеосяжного втілення в життя нової концепції розвитку).

Наведений вище фрагмент промови голови КНР Сі Цзіньпіна, яку він виголосив у жовтні 2022 року до представників комуністичної партії Китаю, чітко відображає специфіку фразової акцентуації. Голова КНР ставив багато логічних і фразових наголосів саме на ті слова, які передавали значущість роботи комуністичної партії Китаю та позначали важливі для майбутнього КНР тези.

Логічним наголосом у цьому уривку промови були позначені слова: “五年来” *wǔ niánlái* – протягом останніх п’яти років; “领导” *lǐngdǎo* – керівництво; “完整、准确、全面” *wánzhěng, zhǔnquè, quánmiàn* – повний, точний і всеосяжний; “新理念” *xīn lǐniàn* – нова концепція.

Фразові наголоси спостерігаються в таких висловленнях: “党的全面领导和党中央集中统一领导” *dǎng de quánmiàn lǐngdǎo hé dǎng zhōngyāng jízhōng tǒngyī lǐngdǎo* – загальне і централізоване керівництво комуністичної партії Китаю; “全力推进全面建成小康社会进程” *quánlì tuījìn quánmiàn jiànchéng xiǎokāng shèhuì jìnchéng* – докладати всіх зусиль для просування процесу побудови суспільства рівних можливостей.

Виділенню значущих елементів у конкретному фрагменті промови також сприяє паузація. Паузами пан Сі виділяв такі слова та словосполучення: “五年来” *wǔ niánlái* – протягом останніх п’яти років; “领导” *lǐngdǎo* – керівництво; “坚持加强” *jiānchí jiāqiáng* – наполягати на зміцненні; “推进全面建成” *tuījìn quánmiàn jiànchéng* – докладати всіх зусиль для просування процесу побудови; “完整、准确、全面贯彻” *wánzhěng, zhǔnquè, quánmiàn guànchè* – повне, точне і всеосяжне втілення в життя. Реалізуючи емпатичність і сприяючи втіленню комунікативного наміру оратора, паузація є хорошим інструментом в мовленнєвому арсеналі політика.

中国共产党集中力量实施脱贫攻坚战，大力推进生态文明建设，坚决维护国家安全，防范化解重大风险，保持社会大局稳定，大力度推进国防和军队现代化建设，全方位开展中国特色大国外交，全面推进党的建设新的伟大工程。

Zhōngguó gòngchǎndǎng jìzhōng lìliàng shíshī tuōpín gōngjiānzhàn, dàlì tuījìn shēngtài wénmíng jiànshè, jiānjué wèihù guójiā ānquán, fángfàn huàjiě zhòngdà fēngxiǎn, bǎochí shèhuì dàjù wěndìng, dà lìdù tuījìn guófáng hé jūnduì xiàndàihuà jiànshè, quán fāngwèi kāizhǎn zhōngguó tèsè dàguó wàijiāo, quánmiàn tuījìn dǎng de jiànshè xīn de wéidà gōngchéng (Комуністична партія Китаю зосередила свої зусилля на боротьбі з бідністю, всебічно сприяла створенню екологічної цивілізації, рішуче захищала національну безпеку, вирішувала та запобігала основним ризикам, підтримувала стабільність в соціумі, всебічно сприяла модернізації системи національної оборони і збройних сил, всеосяжно розвивала дипломатію з китайською специфікою і просувала новий великий проєкт партійного будівництва).

Логічними наголосами в наведеному уривку промови позначені такі слова і словосполучення: “生态文明建设” *shēngtài wénmíng jiànshè* – створення екологічної цивілізації; “国家安全” *guójiā ānquán* – національна безпека; “重大风险” *zhòngdà fēngxiǎn* – основні (суттєві) ризики; “大局稳定” *dàjù wěndìng* – повна стабільність; “现代化建设” *xiàndàihuà jiànshè* – модернізація.

Фразовими наголосами виділені такі словосполучення та фрази: “实施脱贫攻坚战” *shíshī tuōpín gōngjiānzhàn* – здійснювати боротьбу з бідністю; “开展中国特色大国外交” *kāizhǎn zhōngguó tèsè dàguó wàijiāo* – розвивати дипломатію з китайською специфікою; “全面推进党的建设新的伟大工程” *quánmiàn tuījìn dǎng de jiànshè xīn de wéidà gōngchéng* – всеосяжно просувати новий великий проєкт партійного будівництва.

У цілому збалансована дистрибуція логічного та фразового наголосу створює враження чіткого ритму промови. Також спостерігаємо чергування помірного і сповільненого темпу мовлення, певне варіювання гучності. Завдяки цьому промова політика звучить впевнено, переконливо і влучно.

Паузами в промові пана Сі позначені такі слова та словосполучення: “脱贫攻坚战” *tuōpín gōngjiānzhàn* – боротьба (війна) з бідністю; “大力度推进国防现代化建设” *dà lìdù tuījìn guófáng xiàndàihuà jiànshè* – всебічно сприяти модернізації системи національної оборони; “开展中国特色大国外交” *kāizhǎn zhōngguó tèsè dàguó wàijiāo* – розвивати дипломатію з китайською специфікою; “建设新的伟大工程” *jiànshè xīn de wéidà gōngchéng* – новий великий проєкт будівництва.

Відзначимо, що заповнені паузи не простежуються в мовленні пана Сі, що свідчить про професійні якості оратора та вміння доносити аудиторії свої думки без використання слів-паразитів, які здатні робити виступ менш переконливим та негативно впливають на сприйняття інформації аудиторією.

Важливо зазначити, що яскравою рисою індивідуального ораторського стилю пана Сі Цзіньпіна є чітка артикуляційна організація мовлення, яка дозволяє виділяти ключові слова, забезпечує гарне сприйняття й авторитетність виступів, надає промові вагомості та вишуканості.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Здійснене дослідження дало змогу сформулювати такі висновки: для китайськомовної політичної промови характерна яскраво виражена логічна та фразова акцентуація, уповільнений темп мовлення політика, більш тривалі паузи перед та після тих слів і словосполучень, що втілюють важливе семантичне значення для всієї промови. Маючи на меті вплинути на думку своєї аудиторії та створити власний позитивний імідж, голова КНР Сі Цзіньпін яскраво акцентував у своїй промові слова, словосполучення та фрази, які позначали продуктивну роботу комуністичної партії Китаю. Паузами пан Сі виділяв слова та словосполучення, важливі для сприйняття аудиторією. Мовлення політика було чітке, емоційно врівноважене, сповільнене місцями

для більш уважного та правильного сприйняття. Політична промова як різновид публічного монологічного мовлення, реалізоване в офіційній обстановці під час прямого контакту з публікою, безумовно, відрізняється у своєму інтонаційному оформленні від інших видів мовленнєвої діяльності. Різноманітні фонетичні характеристики, особливо просодичні, оздоблюють політичну промову та допомагають здійснити її комунікативну мету.

Перспектива наших подальших досліджень полягає у створенні опису супрасегментних характеристик політичного мовлення та визначенні характеру їхньої взаємодії; розробці програми та методики експериментально-фонетичного дослідження просодичної організації китайськомовного політичного дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

- Алексієвець, О. М. (2021). Просодичні особливості мовленнєвого портрету політичного діяча. *Збірник матеріалів V Круглого столу. КПІ ім. Ігоря Сікорського*, 103–107.
- Алексієвець, О. М. (2023). Просодичні засоби створення ефекту довіри у виступах Бориса Джонсона щодо російсько-української війни. *Збірник матеріалів VI Круглого столу. КПІ ім. Ігоря Сікорського*, 22–24.
- Бацевич, Ф. С. (2004). Основи комунікативної лінгвістики. *Видавничий центр "Академія"*.
- Бровченко, Т. О. (2006). Методи експериментального вивчення просодичної структури тексту. *Наукові праці МДГУ ім. Петра Могили. Філологія: Миколаїв. Т. 55, 42*. 53–55.
- Валігура, О. Р., Град, Н. Я. (2020). Перцептивні характеристики інтонації англійськомовних відеопрезентацій. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки: м. Кропивницький*, 187. 180–185.
- Вольфовська, О. О. (2012). *Ритмічна організація промов сучасних політичних діячів Німеччини (експериментально-фонетичне дослідження)*. [Дис. канд. філол. наук, Київський національний лінгвістичний університет].
- Вольфовська, О. О. (2022). Німецькомовна інавгураційна промова та її просодична реалізація. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*. 25(1), 9–18.
- Калита, А. А. (2001). *Фонетичні засоби актуалізації смислу англійського емоційного висловлювання*. [Монографія, Видавничий центр КДЛУ].
- Ларіна, Е. В. (2010). *Просодія толерантності/інтолерантності в політичному дискурсі (експериментально-фонетичне дослідження)*. [Дис. канд. філол. наук, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського].
- Ларіна, Е. В. (2017). *Kognition-Kommunikation-Intention. Актуальні напрями сучасної філології. Матеріали міжнародної заочної науково-практичної конференції. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет*. 49–51.
- Мацько, Л. І. (1999). Лінгвістична риторика. *Наука і сучасність: зб. наук. праць. Ч. 4. Логос*, 3–16.
- Сотников, А. В. (2012). *Просодичні засоби актуалізації комунікативно-прагматичних інтенцій у британській політичній промові (експериментально-фонетичне дослідження)*. [Дис. канд. філол. наук, Київський національний лінгвістичний університет].
- Сотников, А. В. (2023). Вплив емоційного стану мовця на просодичні характеристики його мовлення. *Збірник матеріалів VI круглого столу. КПІ ім. Ігоря Сікорського*, 103–106.

- Chen Weijun, Lin Fuzong et al. (2002). *Generation of Chinese Prosodic Phrasing Rules by an Extension Matrix Algorithm*. Beijing: Tsinghua University.
- Lee Chin Hui, Li Haizhou et al. (2007). *Advances in Chinese Spoken Language Processing*. World Scientific Publishing.
- San Duanmu. (2007). *The Phonology of Standard Chinese*. Oxford University Press.
- Tseng Chiu-yu. (2003). *Towards the Organization of Mandarin Speech Prosody: Units, Boundaries and Their Characteristics*. Taipei, Academia Sinica, Institute of Linguistics.

REFERENCES

- Aleksiiievets', O. M. (2021). Prosodychni osoblyvosti movlennievoho portretu politychnoho diiacha. Zbirnyk materialiv V Kruhloho stolu. KPI im. Ihoria Sikors'koho, 103–107.
- Aleksiiievets', O. M. (2023). Prosodychni zasoby stvorennia efektu doviry u vystupakh Borysa Dzhonsona schodo rosijs'ko-ukrains'koi vijny. Zbirnyk materialiv VI Kruhloho stolu. KPI im. Ihoria Sikors'koho, 22–24.
- Batsevych, F. S. (2004). *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky*. Vydavnychyj tsentr "Akademiia".
- Brovchenko, T. O. (2006). Metody eksperymental'noho vyvchennia prosodychnoi struktury tekstu. Naukovi pratsi MDHU im. Petra Mohyly. Filolohiia: Mykolaiv. T. 55, vyp.42. 53–55.
- Valihura, O. R., Hrad, N. Ya. (2020). Pertseptivni kharakterystyky intonatsii anhlomovnykh videoprezentatsij. Naukovi zapysky. Seriia: Filolohichni nauky: m. Kropyvnyts'kyj. Vyp. 187. 180–185.
- Vol'fovs'ka, O. O. (2012). Rytmychna orhanizatsiia promov suchasnykh politychnykh diiachiv Nimechchyny (eksperymental'no-fonetychne doslidzhennia). [Dys. kand. filol. nauk, Kyiv'skyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet].
- Vol'fovs'ka, O. O. (2022). Nimets'komovna inavhuratsijna promova ta ii prosodychna realizatsiia. Visnyk KNLU. Seriia Filolohiia. 25 (1), 9–18.
- Kalyta, A.A. (2001). Fonetychni zasoby aktualizatsii smyslu anhlijs'koho emotsijnoho vyslovliuvannia. [Monohrafiia, Vydavnychyj tsentr KDLU].
- Larina, E. V. (2010). Prosodiia tolerantnosti/intolerantnosti v politychnomu dyskursi (eksperymental'no-fonetychne doslidzhennia). [Dys. kand. filol. nauk, Pivdenoukrains'kyj natsional'nyj pedahohichnyj universytet imeni K.D. Ushyns'koho].
- Larina, E. V. (2017). Kognition-Kommunikation-Intention. Aktual'ni napriamy suchasnoi filolohii. Materialy mizhnarodnoi zaochnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Odesa: Mizhnarodnyj humanitarnyj universytet. 49–51.
- Mats'ko, L.I. (1999). Linhvistychna rytoryka. Nauka i suchasnist': zb. nauk. prats'. Ch. 4. Lohos, s. 3–16.
- Sotnykov, A.V. (2012). Prosodychni zasoby aktualizatsii komunikatyvno-prahmatychnykh intentsij u brytans'kij politychnij promovi (eksperymental'no-fonetychne doslidzhennia). [Dys. kand. filol. nauk, Kyiv'skyj natsional'nyj linhvistychnyj universytet].
- Sotnykov, A.V. (2023). Vplyv emotsijnoho stanu movtsia na prosodychni kharakterystyky joho movlennia. Zbirnyk materialiv VI kruhloho stolu. KPI im. Ihoria Sikors'koho, 103–106.
- Chen Weijun, Lin Fuzong et al. (2002). *Generation of Chinese Prosodic Phrasing Rules by an Extension Matrix Algorithm*. Beijing: Tsinghua University.

Lee Chin Hui, Li Haizhou et al. (2007). *Advances in Chinese Spoken Language Processing*. World Scientific Publishing.

San Duanmu. (2007). *The Phonology of Standard Chinese*. Oxford University Press.

Tseng Chiu-yu. (2003). *Towards the Organization of Mandarin Speech Prosody: Units, Boundaries and Their Characteristics*. Taipei, Academia Sinica, Institute of Linguistics.

Дата надходження до редакції 23.11.2023

Ухвалено до друку 18.12.2023

Відомості про автора

<p>Задорожна Альона Ігорівна,</p> <p>аспірантка кафедри східної і слов'янської філології, Київський національний лінгвістичний університет</p> <p>e-mail: alona.zadorozhna@knlu.edu.ua</p>		<p>Сфера наукових інтересів:</p> <p>китайська філологія; фонетика і фонологія; дискурс-аналіз, політична риторика</p>
---	---	--